

УДК 615.015.32

І.В. СКОРОХІД, кандидат біологічних наук

М.І. ВОРОБЕЛЬ, Г.Я. ХАРАЧКО, фахівці

Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ГОМЕОПАТИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ У ЛІКУВАННІ МАСТИТІВ У КОРІВ

Проведено дослідження впливу гомеопатичного препарату відомого виробника та засобу, створеного в лабораторії, на ефективність лікування маститів та імунний статус дійних корів. Показано, що використання нашого препарату приводить до значно кращих результатів і є ефективнішим порівняно з застосуванням засобу відомого виробника.

Ключові слова: гомеопатичний препарат, мастит, імунітет, корови.

Застосування гомеопатичних препаратів у ветеринарії часто супроводжується більшою мірою рекомендаціями виробника ніж глибоким розумінням і знанням їхніх фармакологічних патогенезів [1].

В останні роки на фармацевтичному ринку України з'явилася велика кількість гомеопатичних, так званих композитарних препаратів, в склад яких входять окремі класичні гомеопатичні засоби [3].

Лікування хвороб у тварин, особливо невизначеної (змішаної) етіології, є достатньо проблематичним саме з огляду правильного вибору ветеринарних лікувальних засобів, а у випадку з високими вимогами до якості м'ясної та молочної продукції підбір препаратів з найменш шкідливою післядією є достатньо відповідальним [4].

Захворювання тварин значною мірою зумовлене станом імунної системи організму, тобто їхньою стійкістю як природного характеру (неспецифічною резистентністю), так і іншими специфічними чинниками [7].

Відомо, що механізм дії алопатичних препаратів скерований на підвищення рівня гуморального і клітинного імунітету. Вплив лікувальних засобів проявляється симптомами імунодефіциту з певною післядією. Тому важливими є наукові пошуки, скеровані на розробку імуностимулюючих та імунокоректуючих препаратів [6].

Ці препарати поряд з поліпшенням живлення стабілізують метаболічні процеси, підсилюють функції окремих систем і органів,

стимулюють імунобіологічну активність імунітету, біосинтез білків у печінці, а також генез β -клітин, в яких відбувається утворення імуноглобулінів [4].

Імунокорегуючі властивості препаратів реалізуються шляхом впливу на клітинну та гуморальну ланки імунітету, зокрема на активність імунокомпетентних клітин, особливо на індуктивну фазу гуморальної відповіді. Механізм імуномодулюючої дії імуностимулюючих препаратів реалізується шляхом посилення проліферативної активності лімфоцитів, корекції функції клітинної та гуморальної ланки імунітету. Застосування відповідних препаратів імунокоректуючої дії особливо важливе, оскільки явища імунодефіциту тварин за умов промислового та радіонуклідного забруднення навколишнього середовища мають значне поширення. Вони зумовлюють розвиток аутоімунних процесів, що підвищує ризик інфекційних захворювань. Протекторні, а також імунокоректуючі препарати сприяють ефективному функціонуванню захисних систем організму, підсилюють імунну пам'ять, запобігають розвитку супресивних процесів імунітету. Отже, важливою проблемою ветеринарної медицини є створення нових фармакологічних засобів з функцією корекції імунітету з тим, щоб вони були більш ефективними, з менш вираженим побічним впливом на системи організму, ніж відомі препарати [4, 7].

Найважливішою перевагою гомеопатичних засобів є відсутність кумуляції в організмі, що є фундаментальною основою екобезпечного лікування. Механізм дії таких препаратів ще недостатньо вивчений, але базується на реалізації ефектів через водні структури, тобто через інформаційні системи біологічних об'єктів [6].

Значної шкоди для виробництва якісної молочної продукції завдають захворювання молочної залози, зокрема мастити, які характеризуються вираженими як загальними, так і місцевими змінами: підвищенням температури тіла, порушенням серцево-судинної системи (тахікардією), функцій молочної залози [7, 2].

Мастит являє собою складний патологічний процес поліетіологічної природи, який виникає внаслідок дії негативних факторів, особливо при пониженій резистентності тканин вимені і організму в цілому. Найчастіше дане захворювання викликають стафіло- та стрептококи, які постійно присутні у вимені і проявляють свою хвороботворну дію за впливу різних негативних факторів екзо- і ендогенного походження на організм тварин [2].

Метою досліджень було вивчити основні параметри неспецифічної резистентності корів, хворих на мастит, при

застосуванні гомеопатичного засобу відомої фірми та препарату, який ми створили [2, 7].

Дослідження проводили в господарствах Львівської області різних організаційно-правових форм. З цією метою було виділено дві групи корів чорно-рябої породи за принципом аналогів, по 5 тварин у кожній.

Обидві групи корів мали виражені ознаки маститу. Перша група отримувала препарат відомої фармацевтичної фірми, друга – створений у нашій лабораторії.

Препарати вводили парентерально 1 раз в день протягом 5-х днів.

- У крові досліджували такі показники імунного статусу тварин:
- фагоцитарну активність;
 - в сироватці крові – бактерицидну активність;
 - лізоцимну активність – фотонейлометричним методом [5].

Бактерицидна активність сироватки крові (БАСК) є інтегральним показником природної резистентності гуморального типу, який свідчить про здатність крові тварин до самоочищення [4, 7].

Лізоцим відносять до найважливіших факторів природної резистентності, який має властивості лізувати клітини мікроорганізмів. Він здатний, з одного боку, як фермент розщеплювати полісахариди, а з другого – мобілізувати інші неспецифічні фактори захисту [5].

Фагоцитоз – процес активного поглинання клітинами організму патогенних живих і вбитих мікробів та інших чужорідних частинок з наступним перетравленням за допомогою внутрішньоклітинних ферментів. Фагоцитоз – це, по суті, багатоступеневий процес, який відбувається за допомогою макрофагів і є першою фазою специфічної імунної реакції, внаслідок чого проходить видозміна антигену із звільненням великої кількості антигенних детермінант [4, 5].

Показники неспецифічної резистентності крові піддослідних тварин в обидвох групах підвищуються, що вказує на значний лікувальний ефект згаданих препаратів.

Як видно з таблиці, ефективність застосування препарату відомої фірми та засобу, який ми створили, є помітною. При їх використанні імунологічні показники (бактерицидна, лізоцимна, фагоцитарна активності) значно зростають, що свідчить про ефективність лікування. Порівнюючи дію двох лікувальних засобів на імунітет тварин, слід відзначити, що препарат, який ми створили, характеризується вищими показниками згаданих активностей, що,

очевидно, пов'язано з додатковим компонентом, який входить до його складу.

Ефективність застосування гомеопатичних препаратів у лікуванні маститів корів ($M \pm m, n = 10$), %

Активність	Групи тварин	Показники	
		Перед введенням	Через 5 днів
Бактерицидна	Дослідна I	50,7 ± 0,07*	55,7 ± 0,05*
	Дослідна II	49,2 ± 0,14*	55,3 ± 0,11*
Лізоцимна	Дослідна I	30,7 ± 0,08*	35,4 ± 0,11*
	Дослідна II	27,5 ± 0,09*	34,2 ± 0,09*
Фагоцитарна	Дослідна I	88,1 ± 0,07*	91,7 ± 0,19*
	Дослідна II	87,5 ± 0,11*	91,5 ± 0,15*

Примітка: дослідна I – отримувала препарат відомої фармацевтичної фірми, дослідна II – одержувала засіб, створений в лабораторії.

Оскільки ці препарати створені на основі гомеопатії, тому механізм їхньої дії на організм тварин є достатньо специфічний. Очевидно, такі процеси відбуваються завдяки зміні хвильових характеристик плазматичних мембран імунокомпетентних клітин, зумовленій електромагнітними властивостями комплексних гомеопатичних препаратів, внаслідок чого поліпшується обмін речовин, виведення токсинів та їх метаболітів з клітин, тканин, органів та систем організму тварин у цілому.

Препарати відрізняються один від одного окремими гомеопатичними складниками, які можуть мати синергетичну дію на запальні процеси, що відбуваються в молочній залозі тварин.

У нашому лікувальному засобі є додатковий компонент, відсутній у препараті відомого виробника, який є потужним активатором фагоцитарної активності крові піддослідних корів.

Висновки. Проведеними дослідженнями показано, що вітчизняний препарат, створений в нашій лабораторії, має переваги над гомеопатичним засобом відомого виробника, що підтверджується його дією на імунний статус тварин, та повністю виліковує мастити корів. Фінансові затрати на виробництво даного препарату є на порядок нижчі, ніж у засобу відомого виробника.

Література

1. Антонченко В. Я. Основы физики воды / В. Я. Антонченко, А. С. Давыдова, В. В. Ильин. – К. : Наук. думка, 1991. – 672 с.

2. Войтюк Л. Я. Профілактика маститів у корів – важлива умова поліпшення якості молока : методичні рекомендації / Л. Я. Войтюк, І. В. Скорохід. – Львів – Оброшино: [Б. в.], 2002. – 13 с.
3. Зеликман Т. Я. Гомеопатія в системі фармакотерапії / Т. Я. Зеликман, С. І. Ялкуп. – К. : Здоров'я, 1994. – 80 с.
4. Иммуный статус, принципы его оценки и коррекции иммунных нарушений / В. Г. Передерий, А. М. Земсков, Н. Г. Бычкова, В. М. Земсков. – К. : [Б. и.], 1995. – 210 с.
5. Лебедев П. Т. Методы исследования кормов, органов и тканей животных / П. Т. Лебедев, А. Т. Усович. – М. : Россельхозиздат, 1976. – 389 с.
6. Скорохід І. В. Застосування гомеопатичних препаратів у тваринництві / І. В. Скорохід // Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. – 2004. – Вип. 46, ч. 2. – С. 119–124.
7. Справочник по болезням жвачных / В. К. Чернуха [и др.] ; под ред. В. К. Чернухи. – К. : Урожай, 1987. – 352 с.